

Zadania z Geometrii Elementarnej 1
Lista 4. Zasada Cavalieriego i podobne metody.

- Posługując się intuicyjnymi metodami w stylu Cavalieriego i Toricellego oblicz pola następujących powierzchni:
  - powierzchnia boczna stożka o promieniu podstawy r i tworzącej L ;
  - powierzchnia boczna stożka ściętego o promieniach podstaw $r_1 < r_2$ i pobocznicy λ ;
- Zastosuj zasadę Cavalieriego do obliczenia objętości torusa, czyli bryły powstałej przez obrót koła o promieniu r wokół osi odległej o $d > r$ od środka tego koła.
 Wskazówka: porównaj przekroje torusa płaszczyznami prostopadłymi do osi obrotu z przekrojami walca, położonego poziomo, o odpowiednio dobranych parametrach.
- Zastosuj zasadę Cavalieriego do obliczenia objętości następujących brył:
  - bryły ograniczonej paraboloidą obrotową $z = x^2 + y^2$ oraz płaszczyzną $z = h_0$;
  - odcinka paraboloidy obrotowej o wysokości h i promieniu kołowego "denka" r ;
  - bryły przypominającej wrzeciono, powstałej przez obrót wokół cięciwy *krótszego* łuku okręgu o końcach wspólnych z tą cięciwą (dobierz sam parametry);
  - bryły przypominającej jabłko, powstałej przez obrót wokół cięciwy *dłuższego* łuku okręgu o końcach wspólnych z tą cięciwą (dobierz sam parametry);
  - bryły ograniczonej hiperboloidą obrotową zadaną równaniem $x^2 + y^2 = z^2 + 1$ oraz płaszczyznami $z = 1$ i $z = -1$;
  - bryły ograniczonej górną częścią hiperboloidy dwupowłokowej $x^2 + y^2 = z^2 - 1$ oraz płaszczyzną $z = 2$;
- Wyznacz metodą niepodzielnych pole powierzchni torusa z zadania 2.
- Wykorzystaj "proporcjonalnościową" wersję zasady Cavalieriego do wyprowadzenia wzoru na
  - pole elipsy o półosiach a i b (zadanej równaniem $x^2/a^2 + y^2/b^2 = 1$), porównując ją z odpowiednim kołem, oraz wyliczając długości odcinków przekroju za pomocą równania elipsy;
  - objętość elipsoidy o półosiach długości a, b i c (rozważ równanie elipsoidy $x^2/a^2 + y^2/b^2 + z^2/c^2 = 1$, wylicz półosie elips będących jej przekrojami, wstawiając $z = h$ do jej równania, skorzystaj ze wzoru na pole elipsy z poprzedniego podpunktu).
- Wykorzystaj rysunek poniżej jako pomysł do wyliczenia objętości walcowego klina po prawej stronie rysunku (dobierz parametry klina). Lewa strona rysunku przedstawia półkulę o promieniu R (której objętość możemy traktować jako znaną) wypełnioną odpowiednimi powierzchniami walcowymi dającymi się "rozprostować" do prostokątów.

